

Valget finde Sted mellem disse Idealer, disse Modsætninger, nemlig Liberalismen i Manchesterlærens Forstand, de blinde Kræfters tøjløse Spil, og Socialismen, at gøre os Naturens Kræfter og de økonomiske Kræfter underdanige, ikke være Spillebold mellem disse Kræfter.

Man klager over Strejkerne. Hvad er det andet end udsprunget af det liberalistiske, det kapitalistiske Samfund? Kapitalismen, det kapitalistiske Samfund er det rette Ord for den Form for Liberalisme. Det er Kampe i Blinde. Man klager over de mange Strejker, finder det rimeligt, at Arbejdsgiverne svarer med Lockout, har intet imod, at Arbejdsgiverne organiserer sig. De Redaktører, som angriber Arbejdernes faglige Organisationer, er selv Medlemmer af en af de strammeste faglige Organisationer her i Landet, Bogtrykkerforening, Medlem af Dansk Arbejdsgiverforening, med Boykottingsparagraffen. Men Arbejderne maa ikke organiseres; nedlægger de Arbejdet, skader det Produktionen uhyre, skader vor Krone o. s. v. Men hvad er disse faglige Konflikter andet end udsprunget af selve det liberalistisk-kapitalistiske Samfund? Det er Kampe — jeg har tidt sagt det; der har ikke været Ørenlyd for det, men det skal gentages, til der bliver Ørenlyd derfor —, det er Kampe i Blinde, det er Kampe mellem to Parter, der slaas om Arbejdets Udbytte og Fordeling, fordi de ikke ved, hvordan de sidder i det. Arbejderne ved ikke, hvordan Virksomheden gaar, har ingen Indsigt deri. Vi kræver derfor Adgang for den arbejdende Befolkning, ogsaa for Lønarbejderen, til at faa Indsigt i Virksomheden, faa Regnskaber forelagt, Meddelagtighed i Ledelsen, Bedriftsraad i en eller anden Form. I øvrigt kun en videre Udvikling af de Tillidsmandsinstitutioner, som allerede gennem en Menneskealder har udviklet sig, en Fortsættelse deraf, saa Lønarbejderne forvandles fra Lønarbejdere til frie Borgere, saa Strejker og Lockouter forsvinder efterhaanden, fordi Arbejderne ved, hvad der er at dele. I denne Kamp, i dette Frigørelsesarbejde maa før eller senere de mange Medhjælpere i Industrien og Haandværk komme med, Teknikere og Ingeniører ogsaa, selv Industriens Ledere; for det erkender jeg fuldt ud, det at være Chef for en større industriel Virksomhed er ingen Sinecure, det er et Arbejde, der kræver sin Mand, han skal derfor være ordentlig lønnet. Vi maa have en Reform, for at bruge et gammel kirkeligt Udtryk, paa Hoved og Lemmer af vor Industri, for Resten ogsaa af Landbruget, en Jordreform,

og en Industrireform, en Reform, som er en Reformation paa Hoved og Lemmer, der gaar til Tops og til Bunds, en ny Samfundsstruktur, en ny Forfatning i Arbejdsforholdene. Vi kan ikke ret længe nøjes med smaa Lapperier i socialpolitisk Retning, det er vi ganske klare over, der maa gaas til Bunds i Tingene, vi maa have en ny Forfatning i Arbejdsforholdene, i Produktionsforholdene, en konstitutionel Forfatning paa det økonomiske Omraade, efterhaanden en mere og mere republikansk Forfatning i selve Arbejdsforholdene, i Produktionen og i Økonomien, saaledes som vi har faaet det politisk. Vi maa med andre Ord have den politiske Liberalisme og de demokratiske Principper overført til og gennemført i selve det økonomiske Samfundsliv. Det er Socialismen, paa det gaar vi til Valg. Vi gør det paa Grundlag af en demokratisk og social Udvikling sammen med dem, med hvis Interesser og Synsmaader det passer, og, saa langt som det passer dem, en demokratisk og social Udvikling, hvoraf ganske vist Frugten og Enderesultatet efter vor Mening bliver Socialismen, der, som vort Partis Formand sagde i Fjor, vokser naturligt og organisk op af Demokratiet. (Bifald fra Tilhørerpladserne).

Anden Næstformand (Parkov): Det er ikke tilladt Tilhørerne at give Tegn paa Bifald eller Mishag — saaledes er Tingets Forretningsorden —, og medens Tinget meget gerne ser, at Tilhørere overværer Forhandlingerne, saaledes at Tilhørerne som saadanne er velkomne, venter Tinget paa den anden Side, at Tilhørerne iagttager de Bestemmelser, der er truffet for deres Forhold under Forhandlingerne.

Det ærede Medlem Hr. Pürschel har Ordet for en kort Bemærkning.

Pürschel: Det ærede Medlem Hr. Borgbjerg gav i sin Tale lejlighedsvis et smukt Udtryk for personlig Medfølelse med den tragiske Skæbne, der har ramt en af Hovedpersonerne i den nylig afsagte Højesteretsdom. Jeg vilde have fundet det smukt og rigtigt, om denne Medfølelse ogsaa havde bevæget „Social-Demokraten“s Redaktør til at udelukke visse Artikler, som jeg af Hensyn til sømmelig Udtryksmaade skal undlade at karakterisere nærmere.

Derefter skal jeg vende mig til det, der særlig har faaet mig til at tage Ordet. Det ærede Medlem talte om de amerikanske Statslaan. Maa jeg da have Lov at minde om, at der var nogle ganske faa Medlemmer